

GUDSTJENESTE
Romjulsøndag

Fjellhamar kirke 27. desember 2015

Lukas 2, 25 – 35

PREKEN

SIMON

I Jerusalem bodde det en mann som het Simon. Han var rettskaffen og gudfryktig, og ventet på Israels trøst.

Det sies ikke mye om denne mannen. Han var rettskaffen og gudfryktig. Jeg ser her en kjernekar, en hedersmann både i sin dannelselse og adferd og i sitt åndelige liv og sin tro. Han gjorde godt og rett mot folk rundt seg. Han ikke bare praktiserte sin tro og levet den ut, men han gjorde det med hjerte, inderlig og med ærefrykt for Gud.

Han beskrives ikke som en skriftlærd, fariseer eller prest. Han hadde ingen posisjon. Vi aner han er en

av de som ofte ble kalt ”de stille i landet”.
Mennesker som levde i det stille, uten noen talerstol, men dypt fromme, fulle av tro og håp.

Den hellige ånd var over ham, og Ånden hadde latt ham få vite at han ikke skulle se døden før han hadde sett Herrens salvede. Nå kom han til templet, ledet av Ånden.

I GT og før Jesus, var Guds ånd forbeholdt kongen og profetene. Simon beskrives her av Lukas som en profet: Guds ånd var over han, talte til han og ledet han. Og alt Simon sa var hentet ut fra profetier i GT, ikke minst fra Jesaja.

Han ventet på Israels trøst.

Å vente på Israels trøst bærer i seg kjernen i Israels folkets lengsel. Jesajaboken er full av det, 40,1:

Trøst, trøst mitt folk, sier deres Gud. 2 Tal til Jerusalems hjerte og rop til henne at hennes strid er fullført, at hennes skyld er betalt, at hun har fått dobbelt fra Herrens hånd for alle sine synder. 3 En

røst roper: Rydd Herrens vei i ørkenen, jevn ut en vei i ødemarken for vår Gud!

Ingen profet profeterte mer om det nye Gud skulle gjøre, om Messias som skulle komme, om trøsten som de skulle fylles med. Og i leseteksten som vi hørte lest, uttrykkes den trøsten med det meste talende bildet: Det lille barnet som ammes av sin mor. Som slukker tørsten og trøster den lilles uro og lengsel fysisk, sjelelig og åndelig. Intet sted kan trøst og tørst slukkes så dypt og fullstendig enn det diende barnet hos sin mor.

Jesaja 66,12-13: *Dere skal suge, bæres på armen og vugges på fanget. Som en mor trøster barnet sitt, slik vil jeg trøste dere.*

Som en mor skal Gud trøste alle sin barn til ro og hvile.

Simon var en bærer av lengselen etter Guds trøst. En bærer av israelsfolkets dype lengsel og forventning. Å vente på Israels trøst var å vente på Messias, på Herrens salvede. Den lengselen etter trøsten lovet Ånden å møte. Simon skulle få se Herrens salvede.

Det står ikke noe om når Simon hadde fått vite at han skulle få se Herrens salvede. Hvor mange dager i hvor mange år hadde han trofast gått til tempelet, stedet hvor Guds trøst skulle komme, kan vi undres over. Var det kun noen uker eller var det i flere tiår?

Nå kom han til tempelet ledet av Ånden. Og da Jesu foreldre kom med barnet for å gjøre med han som skikken var etter loven, tok Simon barnet opp i armene sine.

Jeg ser for meg at Ånden vekket en forventning i Simon om at nå skulle noe skje. Ikke at han ble ledet dit gjennom ytre omstendigheter, lagt til rette av Ånden, men uten å være forberedt. Jeg ser for meg at Simon kom til tempelet med bankende hjerte, med et klarsyn, gitt og ledet av Ånden.

For på tempelplassen var det nok yrende liv som alltid. Det var mange som til enhver tid var ute i mange ærend. Josef og Maria var nok ikke alene om å komme dit med et lite barn. De fulgte loven

og skulle stille frem for Gud den førstefødte gutten. Samt bære frem et renselsofferet for Maria etter fødselen, en kvinne var nemlig uren i 40 dager etter fødselen. Midt i mylderet på tempelplassen kom det en gammel og ukjent mann, ledet av Ånden, bort til Josef og Maria og løftet barnet opp i armene sine. Og brøt ut i en underfull, storslått og inderlig lovprisning av Gud og deres lille guttebarn:

Herre, nå lar du din tjener fare herfra i fred, slik som du har lovet.

Ordet for tjener, doulos, betyr også slave. Simon hadde vært en slave av lengselen, trøsten. De mange årene med venting var over. Nå var han fri. Ordet fare (i fred) på gresk, apolyein, kan også bety løslate eller dimitteres. Simon var løslatt og dimittert fra sin lengsel, fra sin venting. Guds trøst hadde fylt han, og han var reiseklar.

For mine øyne har sett din frelse, som du har gjort i stand like for ansiktet på alle folk, et lys til åpenbaring for hedningene og ditt folk Israel til ære.

Å få se er helt sentralt i denne teksten. Simon var lovet å få se Herrens salvede, og han fikk med sine egne øyne se Guds frelse. Også her blir linken til profeten Jesaja sterk. Mange steder profeterte han om tiden da Israel skulle se Guds frelse.

Og denne frelsen var for alle folk, gjort i stand like for ansiktet for dem. Jesus kom og viste oss hvem Gud var, i kjøtt og blod. Han var Gud, full av nåde og sannhet. In your face, rett foran deg hvis vi evner å se det.

Jesus er et lys til åpenbaring for hedningene og ditt folk Israel til ære. Guds trøst, hans frelse, hans salvede, er ikke begrenset til Israel, det gis til alle folk. Simons personlig opplevelse, dette store lille møtet mellom en liten familie og en gammel mann, ser også profetien om at Guds trøst, Messias, skal bli til frelse for alle folk på jorden. Det er en verdensvid trøst og frelse, et lys til åpenbaring for hedninger. Ikke noe kun for Simon å kose seg med.

Hans far og mor undret seg over det som ble sagt om han.

Ikke så rart. En tenåring med sitt første og nyfødte barn, med en forvirret stefar, på vei inn det offentlige rom med en ny status som foreldre. Disse ordene må en jo bare undres over. Hvem vet hva et barn skal bli til? Kan disse uvirkelig store ordene ha noe i seg? Det som gjør at de lytter ekstra er at de allerede har hørt så mye underfullt om denne gutten. Og som var blitt til på høyst underfullt vis. Og Simon var enda ikke ferdig:

Simon velsignet dem og sa til hans mor Maria: Se, han er satt til fall og oppreisning for mange i Israel, og til et tegn som blir motsagt – ja, også gjennom ditt egen sjel skal det gå et sverd. Slik skal de tankene mange bærer i hjertet, komme for dagen.

Fall og oppreisning er på nytt profetord fra Jesaja som fornyes. Om det er noen som faller fra pga Jesus og noen andre som reises opp, eller det er de samme som først faller og så siden reises opp, er

det ulike syn på. Uansett varsles det om at Jesus både vil bli en anstøtssten og et trosfundament. Et tegn fra Gud om frelse for noen, og et tegn som vil bli motsagt av andre. I det spennet må vi leve når bibelen gjør det: Ønsket og oppdraget om å nå ut med evangeliet til alle mennesker, og den varslede motstanden og motviljen og frafall som vil vekkes der Jesus forkynnes. Hans egne tok ikke i mot han, hørte vi leste juledag.

Også Maria ville måtte merke denne motstanden tvers gjennom sitt eget liv. Sjel kan også oversettes med liv. Hva sverdet var skjønnte hun nok ikke før hun sto under korset, med sin torturerte og dødende sønn.

Med Simons venting på Israels trøst, hans åndsfylde, hans lovsang med Jesus-barnet i sin armer så knyttes skapelsen og evigheten sammen. Møtet mellom den aldrende, åndsfylte og lengtende Simon og Jesus-barnet blir til en forening av de profetiske løftene og lengslene, og oppfyllelsen av dem. Her ser Simon som kanskje den første hvordan hele Guds frelse, hele Israelfolkets

lengsel etter trøst, all skriftenes og profetenes leting etter ord og tid for når Gud skal gripe inn og sende sin Messias, oppfylles i det lille barnet. Han har sett det med sine egne øyne. Guds frelse. Nå har han sett nok. Han er fri, løslatt. Han har fred. Har du sett Jesus sånn at du kjenner deg fri, løslatt? At du har fred? At du fylles av håp og tro? Har du sett han?

Å, dyp av rikdom og visdom og kunnskap hos Gud! Hvor uransakelige hans dommer er, hvor ufattelige hans veier! [34](#) Hvem kjente Herrens sinn, og hvem var hans rådgiver? [35](#) Hvem ga ham noe først så han skulle få noe igjen? [36](#) For fra ham og ved ham og til ham er alle ting. Ham være ære i all evighet! Amen.